

Komunikat prasowy

29 sierpnia 2023 roku

Miejsce upamiętniania, spotkania i zrozumienia – prezentacja kompleksowego Planu ramowego dot. Domu Polsko-Niemieckiego

Potsdamer Platz 1
10785 Berlin

Tel. +49 30 18 681-43333
Fax +49 30 18 681-55366

presse@bkm-info.bund.de
www.kulturstaatsministerin.de
Fehler! Linkreferenz ungültig.

— Minister stanu ds. kultury i mediów Claudia Roth przedstawiła dziś w Berlinie wspólnie z minister stanu w Federalnym Ministerstwie Spraw Zagranicznych dr Anną Lührmann oraz dyrektorem Fundacji na rzecz Pomnika Pomordowanych Żydów Europy Uwe Neumärkerem i dyrektorem Niemieckiego Instytutu Spraw Polskich (Deutsches Polen-Institut, DPI) prof. dr. Peterem-Oliverem Loewem Plan ramowy dot. „Domu Polsko-Niemieckiego”.

— **Minister stanu ds. kultury oświadczyła:** „Utworzenie ‚Domu Polsko-Niemieckiego’ stanowi jeden z najważniejszych projektów w zakresie polityki pamięci i polityki kulturalnej w Niemczech. Naszym głównym zamysłem jest stworzenie w sercu Berlina miejsca, które będzie poświęcone polskim ofiarom nazistowskich Niemiec i które będzie wspierało spotkania i konfrontację z naszą historią. W tym miejscu chcemy przekazywać wiedzę o cierpieniu Polek i Polaków w latach 1939 – 1945 i przekazywać wiedzę również ogólnie na temat historii polsko-niemieckiej. Na podstawie wiedzy chcemy stworzyć godne upamiętnienie – ponieważ wiedza historyczna stanowi ważny warunek wspólnego upamiętniania w przyszłości.”

Minister stanu dr Anna Lührmann powiedziała: „Dom Polsko-Niemiecki będzie miejscem spotkań w poczuciu odpowiedzialności wobec przeszłości. Szczególne znaczenie będzie miała pamięć o niemieckich zbrodniach popełnionych w czasie drugiej wojny światowej. Chcemy stworzyć też miejsce, w którym będziemy wspólnie patrzeć w przyszłość. Dziś zrobiliśmy duży krok w kierunku realizacji tego Domu!”

Zaprezentowany dzisiaj dokument został opracowany przez Fundację na rzecz Pomnika Pomordowanych Żydów Europy w ścisłej współpracy z Niemieckim Instytutem Spraw Polskich. Zawiera szczegółową koncepcję „Domu Polsko-Niemieckiego”, który oprócz miejsca upamiętnienia dla ofiar wojny Niemiec

29 sierpnia 2023 roku

przeciwko Polsce i niemieckiej okupacji Polski ma także obejmować wystawy na temat historii niemieckiej okupacji ziem polskich oraz historii niemiecko-polskiej. Poza tym planowana jest oferta programów edukacyjnych i spotkań, np. w ramach spotkań literackich, koncertów i prelekcji.

„Dom Polsko-Niemiecki” ma powstać w centrum Berlina. Do chwili utworzenia Domu planowane są wydarzenia oraz wystawa objazdowa, które będą przypominać o polskich ofiarach niemieckich zbrodni.

Uwe Neumärker, dyrektor Fundacji na rzecz Pomnika Pomordowanych Żydów Europy, oświadczył: „Istotą ‚Domu Polsko-Niemieckiego’ ma być przekazywanie wiedzy na temat niemieckiego reżimu okupacyjnego w Polsce oraz oddanie hołdu ofiarom. Obejmuje to także wciąż ogromne traumy po wojnie, ludobójstwie i zniszczeniu. Jednocześnie ma zostać ukazana w sposób różnorodny ponad tysiącletnia i unikalna historia powiązań dwóch sąsiadów, dwóch wielkich narodów kulturowych w środku Europy aż po dziś dzień. Miejsce to ma stanowić niejako „laboratorium” przyjaźni, edukacji historycznej i wymiany artystycznej, wzajemnego zrozumienia i traktowania siebie nawzajem z obopólnym szacunkiem we wspólnej Europie.”

Prof. dr Peter-Oliver Loew, dyrektor Niemieckiego Instytutu Spraw Polskich (DPI), uzupełnił: „‚Dom Polsko-Niemiecki’ będzie projektem flagowym pełnym empatii: Jeszcze nigdy Niemcy nie spotkali się z Polską tak, jak właśnie tutaj – w miejscu upamiętniania, nabywając wiedzę dzięki bogatej ofercie edukacyjnej, w symbolicznym i widocznym miejscu w centrum Berlina, w odległości zaledwie stu kilometrów od polskiej granicy. Cieszę się, że nasza inicjatywa, której towarzyszy i którą współkształtuje Niemiecki Instytut Spraw Polskich od 2017 roku, obecnie osiągnęła znaczny postęp. Chcemy, aby Niemcy i Polacy nawiązali rozmowy, chcemy pokazać młodym ludziom, do czego był w stanie doprowadzić nacjonalizm i faszyzm w XX. wieku oraz chcemy przyczynić się do uczenia się od siebie i o sobie nawzajem.”

Tło:

W dniu 30 października 2020 roku Niemiecki Bundestag podjął decyzję o utworzeniu w Berlinie miejsca poświęconego polskim ofiarom II wojny światowej i nazistowskiej okupacji Polski. Federalne Ministerstwo Spraw Zagranicznych opracowało przy

29 sierpnia 2023 roku

wspieraniu polsko-niemieckiej Komisji Ekspertów oraz Rady Politycznej wstępną koncepcję. W roku 2022 projekt wszedł w zakres kompetencji Pełnomocniczki rządu federalnego ds. kultury i mediów, która powierzyła Fundacji na rzecz Pomnika Pomordowanych Żydów Europy opracowanie wspólnie z Niemieckim Instytutem Spraw Polskich koncepcji utworzenia „Domu Polsko-Niemieckiego”. W tym celu powstał zespół przy Fundacji na rzecz Pomnika Pomordowanych Żydów Europy, który rozpoczął prace w marcu 2023 roku. Wiosną 2024 roku ma zostać przedłożona propozycja realizacji, o której następnie zadecyduje Bundestag.

Plan ramowy dotyczący „Domu Polsko-Niemieckiego. Pamięć – Spotkanie – Zrozumienie” w jęz. polskim i niemieckim można pobrać [tutaj](#).